

“ZENGİNLİK VE DÜNYA BARIŞI TİCARETTEN GEÇER”

Farklı ülkelerden gelen ve Türkçe konuşan işadamlarıyla buluşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, “Biz işadamları aslında dünya barışının da garantisiz” diyerek, ticaretin refahı artırdığı gibi birçok toplumsal sorunun çözümüne de katkıda bulunduğunu söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, TOBB 19. Türkçe Konuşan Girişimciler Programı'na 22 farklı ülkeden katılan 50 katılımcıyla bir araya geldi. TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu burada yaptığı konuşmada zenginleşmenin yolunun iş yapmaktan ve ticarettten geçtiğini ifade etti. “Artık kendi içinde iş yapma dönemi bitti. Bugün zenginleşmek için dış dünya ile de iş yapabilmek gerekiyor. Kim daha fazla işbirliği yapıyorsa daha çok para kazanıyor” diyen TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, barışın formülünün ticaret olduğunu anlattı.

“Esas zenginlik girişimci ruhta”

AB'nin Nobel Barış Ödülü'nü alma sürecini hatırlatan Hisarcıkloğlu, Almanya ve Fransa arasındaki gerilimin ticaret ile nasıl bitirildiğini ve AB'nin temellerinin nasıl atıldığı dile getirdi. Esas zenginliğin petrol veya doğalgazda değil, girişimci ruhta olduğunu bildiren Hisarcıkloğlu konuk katılımcılara “Kendi ülkenizin geleceği de siz girişimcilerin elinde” diye seslendi.

TÜRKÇE KONUŞAN GİRİŞİMCİLER NE DEDİ?

OSTİM benzeri bir yapı Kırgızistan'da da olmalı

Elvira Borombaeva
Kırgızistan

Kırgızistan'dan geliyorum. Kırgızistan iş dernekleri başkanayım. 60 tane birliği temsil ediyoruz. Aynı zamanda da orada küçük hidroelektrik santralleri birliğinin de başkanı olarak bulunuyorum. Kendim küçük hidroelektrik santralleri alanında çalışıyorum. Özellikle işimin büyük bir kısmı Türk asıllı şirketlerdir. Türk şirketleri ile Kırgızistan'da iş geliştirmesi ile uğraşıyorum ayrıca şirketlerin bir tanesi de hizmet alanında çalışıyor. Beklentilerimiz tabii ki büyük Türkiye'den. Çünkü Türkiye'nin birçok alanda tecrübesini biliyoruz. Kırgızistan'daki bizim

özel sektör geçmişimiz 25. yılına giriyor. Bu 25 yıl içerisinde özel sektör belli bir yere kadar gelebildi ve şu anda hepimizin içimizde bir güçlü sistem kurmaya ihtiyacımız var. Benim de özellikle altyapımızı nasıl güçlendirebiliriz, buradan nasıl örnek alabilirim düşüncem var. Türkiye'deki iş adamları bugün ekonomide söz sahibi ve Türkiye'nin ihracatını, yurtdışındaki imajını belirliyor. Onun için bizim öğrenmek istediğimiz ve tecrübesini kullanmak istediğimiz çok alan var. Örneğin bir tanesi de OSTİM benzeri bir yapının Kırgızistan'da uygulaması. TOBB'un İkiz Kulelerini görmek, Türkiye iş dünyasının nerede olduğunu ve gerçekten artık dünyada söz sahibi olmaya başladığını hissettiriyor. Çok gurur duydum. Gerçekten birçok bilmediğim konu varmış. 19'uncu Türk girişimcileri grubu olarak buraya 22 farklı

ülkeden geliyoruz. 50 kişilik bir grubuz. Bu tür organizasyonlar hem ülkelerimiz arasındaki projelerin daha somutlaştırılması hem de kendi içerimizde Türkçe konuşan devletler arasındaki ihracat potansiyelinin harekete geçirilmesine yardımcı oluyor.

Türkiye'den destek bekliyoruz

Mirsad Javoravac
Sırbistan

Ben Sırbistan'dan geliyorum, Sancak bölgesinden Novipazar şehrindeyim. Ayakkabı sektöründeyim. Ayakkabı üretimimiz var. Firmamızda 40 işçimiz bulunuyor. Organizasyonu çok başarılı bulduk. Çok iyi insanlarla tanışma şansımız oldu. Bu ekonomik kriz olayı Avrupa ve Balkanlar'ı bayağı etkiledi. Biz Türkiye'den destek bekliyoruz. Sırbistan ve Türkiye problemleri yavaş yavaş çözülüyor. Türkiye'nin daha fazla Balkanlar'da yer alacağına inanıyoruz. Daha fazla işbirliği olacak. Türkiye her gün daha ileriye gidiyor. Bu her yönden böyle. Sadece iş olarak bakmıyoruz. Eğitim, milletin sosyal durumu her tarafta gelişim var.

Arnavutluk bir fırsatlar ülkesi

Dr. Erion Çerekja
Arnavutluk

Arnavutluk Türkiye Ticaret Konseyi başkanıyım. Aynı zamanda medikal sektöründeyim ve doktorum. Ben Türkiye'den mezunun o yüzden tabii ki Türkiye'de bağlantılarımız var. Buradaki yapıları biraz daha iyi, yakından tanımak istedim. Bu anlamda beklentilerimi fazlasıyla karşıladı bu organizasyon. Çünkü ben neredeyse 10 yıl Türkiye'de okudum ama ona rağmen birçok yapıyı bu kadar derin tanııyordum o yüzden çok faydası oldu. İkinci bir faydası da bütün bu katılımcı arkadaşlarla aramızda güzel bir network oluştu. Ben dünyadaki krizin atlatıldığını düşünüyorum aslında. Hala Yunanistan, İtalya ve bize komşu olan ülkelerde krizin daha var olduğunu ve daha kötüye gidebileceğini düşünüyorum. Arnavutluk ve

Türkiye'nin işbirliği için daha yapılacak çok şey var. Bizim tarihi kardeşlik bağlarımız varsa ticaret de o seviyede olmalı. Layık olan seviyede değiliz. Arnavutluk bir fırsatlar ülkesi. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne birkaç sene sonra girecek bir Arnavutluk'ta büyük projelerde var olması gerekiyor. O yüzden bütün bu fırsatları iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Şu anda ticarete birinci, ikinci sırada olması gerekirken Türkiye dördüncü beşinci sırada.

Türkiye büyüdükçe bizim şirketimiz de büyüyor

Maysa Klichova
Tacikistan

Tacikistan'dan gelerek, katıldım. Otelere ve havayollarına malzeme ve servis sunuyoruz. Bütün ihracatı Türkiye'den yapıyoruz. Aynı zamanda Türkiye'de de şirketimiz var, ihracat yapıyoruz. Koltuk

başlıklarını kendimiz üretiyoruz hava yolları için. Üretime de yeni başladık. Organizasyon çok güzel, çok beğendim. Bu kadarını beklemiyorduk. Sağ olsun TOBB yöneticileri her şeyle ilgilendiler. Her şey çok iyi geçti. Bunun daha sık tekrarlanmasını da isteriz, çünkü çok faydalı oldu. Yeni bağlantılar için fırsatlar oldu. Burada güzel eğitimler aldık. Türkiye'yi çok seviyorum. Burada olduğum için mutluyum. Türkiye büyüdükçe bizim şirketimiz de büyüyor. Geliştikçe bizim şirketimiz daha da gelişiyor. Hizmet nasıl verilir, kalite nasıl olur burada öğrendik. İyi ki Türkiye var. İyi ki gelmişiz, iyi ki bu memleketle tanışmışız. Tacikistan ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkileri daha da geliştirecek imkânlar var. Çin malını bizim piyasada daha az istemeye başladılar. Çünkü Türk malı daha kaliteli, daha sağlam. Yani Türk mallarına daha çok talep var. Çin malları yavaş yavaş piyasadan çıkmaya başlıyor.

Yeni işbirliği olanaklarını araştırıyoruz

Romanya'da otel ve restoran işletiyorum. Arsa işleriyle de ilgileniyorum. Dünyada turizm işi en iyi Türkiye'de yapılıyor. Ben bütün dünyayı gördüm. Turizm

Gelal Nagi
Romanya

fuvarlarını gezdim. Türkiye bu alanda çok iyi bir deneyime sahip. Onun için burada yeni metotlar, sistemler öğrenmek istiyorum. Her büyüklükteki otelin işleyişini, restoranlarını, personelinin görmek tanımak istiyorum. Yeni işbirliği olanaklarını araştırıyoruz. Şimdi bizim için yeni makineler çıktı dünyada ve bütün Avrupa'da. Türkiye bu alanda iyi makineler yapıyor. Fırın, gaz için, elektrik için, kahve için, ayran için makineler var. O makineleri de görmeye geldik. Türkiye'deki standartların en iyisini ben de alayım istiyorum. Bu organizasyonu çok başarılı buldum. 90 yılından bu yana Türkiye'ye geliyorum. Türkiye sağolsun benim gözümü açtı. Burada öğrendiklerimle, Romanya'da otel satın aldım ve bu noktaya gelebildim.

Türk sermayesini Kıbrıs'a taşımak istiyoruz

Necdet Ergün
KKTC

Kuzey Kıbrıs'tan geliyorum. Ekonomist ve girişimciyim. Ekonomist olarak hem özel sektör hem de devlette danışmanlıklar yapıyorum, müzakerelerde ekonomi ekibinde çalışıyorum. Bir girişim ve yatırım şirketim var. Bir yatırım ajansı gibi en büyük hedefimiz ve misyonumuz Türk sanayisi ile Kıbrıs sermayesini birleştirmek Türk sermayesinin açıkçası Kıbrıs'a taşımak. Özellikle çözümle birlikte şimdi güney, kuzey ve Türkiye entegrasyonu konusunda çok büyük bir potansiyel var. Biz burada farklı çözüm ortaklarıyla Türkiye'deki çözüm ortaklarıyla açıkçası Kuzey Kıbrıs'taki şirketlere, projelere, yatırımlara bu işbirliklerini sağlıyoruz. Son dönemde Güney Kıbrıs'tan çok büyük bir talep var bu anlamda biz orada da çok ciddi çalışmalar yürütüyoruz. TOBB'un bu yarattığı potansiyel gerçekten çok müthiş. Aynı zamanda bu 24 ülke girişimcisi ile de hem Kuzey Kıbrıs'la onların ilişkilerini geliştirmek anlamında hem de kendi aramızda işbirliği anlamında çok müthiş bir sinerji

ve fırsat çıktı ortaya. Ben programdan çok etkilendim açıkçası. Türkiye son 15 yıl içerisinde işte 200 milyardan 750-800 milyarlaraya geldi. Bölgede çok büyük bir ekonomi haline geldi. Birçok alanda çok ciddi bir potansiyeli var. Enerjide, turizmde, ulaşımda dolayısıyla etrafındaki ülkelere baskısını hissettiriyor. Biz Kıbrıs'tan son yıllarda bu potansiyeli çok güçlü görüyoruz.

İran pazarı büyük imkanlar sunuyor

Morad Sarkheir
Khicbani / İran

İran'dan Tebriz Azeri bölgesinden geliyorum. Alüminyum parçaların döküm modelinde, CNC makinelerimiz var. Arabaya, traktöre parçalar üretiyoruz. TOBB'un organizasyonunu çok başarılı buldum. Üzülmediğim tek şey bizim memlekette böyle bir model yok. Bizde de odalar var ama bu kalitede değil. Odalar böyle çalışmıyor. Siz bu konuda çok iyisiniz. Türkiye-İran ilişkilerine yeni bir ivme kazandırabiliriz. İran'da yeni bir dönem var. Ambargolar bittikten sonra yeni bir pazar oldu İran. Türkiye'nin malları çok kaliteli. Orası büyük bir pazardır sizler için. Bundan önce size para transferi çok zor oluyordu ama artık daha kolay.

Özbekistan'a Türk yatırımcıları bekliyoruz

Abrorjon Azimov
Özbekistan

Özbekistan'dan geldim. Kimyasal hammadde ticaretiyle uğraşıyoruz. Biz 15'e yakın ülkeden ithalat yapıyoruz ve 5'e yakın ülkeye ihracat yapıyoruz. Ayrıca meyhan kökü ticaretiyle de uğraşıyoruz.

Türkiye'de yatırımımız yok ama mesela Türkiye'de plastik, kimya, gıda ve boya sektörü ile uğraşan firmalarla işbirliklerimiz var. Özbekistan'dan buraya gelmeden önce daha önce buraya katılmış arkadaşlarla da görüştüm ön bilgi aldım. Onlar da bu organizasyondan çok memnun kalmışlardı. Bizim Türkiye'den öğrenecek

çok şeyimiz olduğunu düşünüyorum. Özbekistan'ın 30 milyonu aşkın nüfusu var. Orta Asya'da en çok nüfuslu ülkemiz. Yani orada birçok iş olduğunu düşünüyorum ve buradan birçok yatırımcıyı bekliyorum.

Program ile Türkiye'deki iş olanaklarını öğrendik

Levent Gaş
Kosava

İnşaat yüksek mühendisi ve şirket sahibiyim. Gilan Kosova'dan gelmekteyim. Bu programa katıldığım için çok memnunuz. 22 değişik ülkedeki Türkçe konuşan işadamları olarak geldik. Türkiye'nin sanayisini bir daha tanımaya ve aramızdaki bağları geliştirmeye fırsat oldu. Normalde bizim Türkiye ile işbirliklerimiz var. Türkiye'deki değerli grupların temsilciliklerini de yapmaktayız Kosova ve Kosova etrafındaki ülkelerde, Balkan coğrafyasında birçok iş yaptık. Asfalt plantleri sattık. Bu organizasyonun, programın boyutu bambaşka. Kosova'da bizim faaliyet gösterdiğimiz ve çalıştığımız inşaat sektöründe yap işlet devret şeklinde küçük kapasiteli projeler yapıyorduk. Bu vesileyle bizlere daha büyük imkanlar sağlandı. Neticede bizim yapabileceğimiz işler daha geniş bir coğrafyaya açılabilir.

Türkiye'den bilmediğimiz birçok şeyi öğrendik

Necip Atai
Afganistan

Afganistan'dan geldim Kuzey bölgesinden. Bizim orada inşaat şirketimiz var. Halıcılık, dericilik, lojistik aynı zamanda ziraatla ilgileniyoruz. Böyle bir programa geldiğimiz için çok memnunuz. Çok şey öğrendik. Yeni arkadaşlarla tanıştık. 22 ülkeden yaklaşık 50 kişiyiz. Her biri ayrı bir seçenek bizim için. Bu programın bize çok verimli olduğunu şimdiden anladık. Bu programın her sene devam etmesini, hatta olursa her sene iki kere yapılmasını istiyoruz. Çünkü bizim burada

bir haftada öğrendiğimiz şeyleri biz Afganistan'a gidip oradaki halkımıza yaklaşık en az bir ay anlatabiliriz. Duymadığımız, görmediğimiz şeyleri gördük. Çok büyük bir proje. Türkiye'yi tanıdık ve buradaki iş ortamını bildik ve arkadaşlarla tanışıp nelerin ticaretini yapabiliriz onları öğrendik.

TOBB sayesinde Türkiye'de yatırım yaptım

Zarif Rahmetullah
Afganistan

Ben 2007 yılında beşinci grup olarak TOBB'daki bu programa katılmıştım. Bu ikinci kez katılışım. 9 sene önce katıldığım tecrübeleri arkadaşlara aktardım. İlk gelişimden sonra, tabii TOBB'un da teşvikiyle

Türkiye'de yatırımlarım oldu, şirketimi kurdum. 2007'den beri Türkiye'den Afganistan'a ihracat yapıyorum. Ciddi miktarda bir ihracat yapıyorum. Elektrik, mekanik, inşaat malzemesi ve medikal malzemesi de dahil olmak üzere. TOBB'un bu tür yaptığı çalışmalar hakikaten çok değerlidir, çok güzeldir. Çünkü ülkeler arasında ticareti artırıyor. Daha önce ben malzemelerimi ağırlıklı Dubai ve başka yerlerden alırken TOBB'un toplantısından sonra ticaret firmamı açarak tamamen buraya yöneldim. Eskiden buraya gelirdim ama şu anda tamamen Ankara'da yerleşmişiz. Afganistan'da da müteahhitlikle uğraşıyorum. Hastaneler ve yol işleri yapıyorum.

Vize konusunda sıkıntı yaşıyoruz

Mohammed Najat
Irak

Irak Kerkük'te konteyner ve devlet ihaleleri ile uğraşıyorum. Konteyner ve karavan prefabrik anahtar teslim işler yapıyorum. Ben zaten Türkiye ile çalışıyorum. Konya'dan panel bayiliği aldım. Oradan da mal götür

rüyorum Irak'a. Son dönemde vize konusu bizim için sıkıntı oldu. Türkiye'ye girmek biraz zor oldu. Ben buraya gelmek için 15 gün mücadele ettim. Konsoloslukta da tek giriş verdiler bana. Sadece o sıkıntımız var.

Kimse kolay para kazanmıyor. Biliyoruz...
İşte bu yüzden, büyük küçük demeden
KOBİ'lerimizin tüm birikimlerine önem veriyoruz.
Şimdi sen de Deniz'e gel, uygun faiz oranlarıyla emeğin birikime,
birikimin yatırıma dönüşsün.

KOBİ'lerimize hayat Deniz'de güzel!